

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah.
Velja za vse leto..... \$6.00
Za pol leta..... \$3.00
Za New York celo leto... \$7.00
Za inozemstvo celo leto... \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily
in the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 5. — ŠTEV. 5.

NEW YORK, SATURDAY, JANUARY 7, 1922. — SOBOTA, 7. JANUARJA, 1922.

VOLUME XXX. — LETNIK XXX.

SOVJETI ZASTOPANI NA KONFERENCI

TUDI NEMOČIJI BO POSLANO POVABILO, NAJ SE VDELEŽI EKONOMSKE KONFERENCE, KOJE NAMEN JE PREPREČITI EKONOMSKI POGIN EVROPE. — AMERIŠKI ZASTOPNIK NIMA NOBENIH PREDLOGOV.

Cannes, Francija, 6. januarja. Zavezniki najvišji svet je danes soglasno odobril sklicanje mednarodne ekonomske konference, katere naj bi se vdeležila tudi Rusija in Nemčija.

Francoski ministrski predsednik Briand je danes formalno sklical najvišji zavezniki svet in na ekonomski konferenci, katero se bo sklicalo, se bo razpravljalo o ekonomski restavraciji Evrope. Sestanek se je vršil v velikem salonu jantnega kluba v Cannes.

George Harvey, ameriški poslanik v Angliji, ki ima nalogo poslati kot oficijelni opazovalec za vlado Združenih držav, je povedal časnikarjem poročevalcem, da nima niti najmanjšega namena govoriti na prvi seji in da tudi nima nobenega programa, katerega bi predložil zaveznikom.

Poslanik Harvey tudi ni hotel izjaviti ničesar pozitivnega, ko se ga je proсило, naj obrazloži ameriško naziranje glede svetovnega ekonomskega položaja. Rekel je, da ne bo pod pritiskom ničesar izjavil, da pa bo "skočil preko plotov", kadar se mu bo zdelo to primerno.

V nasprotju z drugimi delegati je šel Harvey peš v jantni klub, kjer ga je takoj obdala tuma fotograf.

Pričakovano se je, da bodo dali načelniki raznih delegacij po vrsti izraza svojim mnenjem glede sedanjega stanja svetovnih zadev in glede nujnosti potrebe, da se ozdravi ekonomska zla.

Svet je predložil večji del svojega dela na komiteje izvedencev

ter bo vsled tega lahko razpravljal o splošnejših stvareh. O predlagani mednarodni finančni korporaciji ter o mednarodni ekonomski konferenci se bo vsled tega razmišljalo v komitejih, dočim se bo svet sam pečal z drugimi vprašanji. Reparacijski izvedenci bodo tudi nadaljevali s svojimi napor, da uveljavijo temelj dogovora, kako naj bi se olajšalo Nemčiji plačevanje odškodnine in kako naj bi se razdelilo prvih tisoč milijonov zlatih mark, ki se nahajajo v rokah reparacijske komisije.

PREMAGARJI RES STRADAJO

Washington, D. C., 6. jan. — Premogariji v West Virginiji, ki izjavljajo, da njih družine stradajo, so se obrnili direktno na predsednika Hardinga za zvezno pomoč. Pisma, katere so poslali premogariji predsedniku, pobijajo izjavo gubernerja Morgana iz West Virginije, ki je rekel, da ni opaziti nikakega stradanja med družinami premogarjev.

V nekem pismu na predsednika od krajevne unije United Mine Workers v Marfork, W. Va., se glasi:

Na sestanku naše krajevne unije so nam dali premogariji navodila, naj se obrnemo na vas za finančno pomoč, da bodo mogli vzdržati svoje žene in otroke. Moški so bili v tem letu zaposleni le tri mesece. Mi ne moremo reči, zakaj premogovniki ne obratujejo. Večina, ali boljše rečeno, vsi ti ljudje, nekako 200 mož, so v obupnem položaju, kajti niti toliko nimajo, da bi si preskrbeli en obed vnaprej. Njih edino upanje je narodna vlada, ki naj bi nudila pomoč z vašim posredovanjem.

Neko drugo pismo, pisano od dveh unij v Mabscott, W. Va., poroča o sličnem položaju med člani. (Izjava gubernerja Morgana je bila torej neresnična, kot smo pričakovali.)

BOJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA" NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH

NEMCI V BELI HIŠI

Te dni so obiskali predsednika Hardinga zastopniki nemške republike. Na sliki so: Hans Riesser, tajnik ameriškega poslanstva; Mrs. Riesser; baron Therman, sv. etovalec; baronica Therman in Karl Lang, član poslanstva.

ZAMOREC UBIL DVA DETEKTIVA

Črni desperado je ubil dva detektiva, ki sta ga peljala na policijsko postajo.

Cela policija mesta New Yorka je iskala v noči od četrtka na petek črnea Luther Body-ja, ki je v četrtki zvečer, ko so ga vodili kot ječnika na policijsko postajo na zapadni 135. cesti, ustrelil dva detektiva pred hišo št. 216 na 135. cesti. Čeprav se takoj prihiteli na lice mesta vse rezerve dotične policijske postaje, se je črncu vendar posrečilo pobegniti.

Ustreljena sta detektiva William Miller, oče devetih otrok ter Francis J. Buckley. Prvi detektiv je bil na mestu mrtev, drugi pa je podlegel v bolnici dolbežnim poškodbam. Miller je bil začet od strela v usta, Buckley pa v spodnje telo in v Harlem bolnici, kamor so ga prevedli, ga niso mogli več rešiti.

Oba uradnika sta bila poslana ob osmih zvečer v javno šolo št. 89, da se je Body naenkrat iztrgal iz rok detektivov, skočil par korakov naprej ter pričel streljati s pištolo, katero je imel očitno skrito v rokavu. Miller in Buckley sta padla na tla in črncu je zbežal.

Sedaj skušajo spraviti Body-ja v zvezo z nadaljnjo morilno zadevo. Krog šeste ure zvečer istega dne je bil namreč ustrejen črni hišnik Johnson s št. 161 na zapadni 140. cesti, ko se je branil proti dvema črnima roparjema. Potem ko sta postala Miller in Buckley žrtvi zverinskega črnea, so se napotili detektivi v stano-

vanje njegove ljubice, Katarine Smoot na zapadni 133. cesti, a našli v kleti le nekega drugega črnea, ki je izjavil, da je neki Willie Caine, brez stanovanja. On odgovarja baje popisu, katerega ima policija o enem izmed morilcev hišnika Johnsona.

Johnson je stal na cesti z lastnikom dotične hiše, ko sta prišla dva črnea ter jima ukazala, naj dvigneta roke. Hišni gospodar se je pokoril, a Johnson se je postavil po robu; nakar sta ga črnea ustrelila. Hišni gospodar je dal precej dober opis napadalec,

MOST PREKO REKE DELAWARE

Philadelphia, Pa., 6. januarja. Salut sedemnajstih strelav s stare boje ladje Olympia, ki je bila zastavna ladja admirala Dewey, je bil danes signal za pričetek slovesnosti, katero se je vršilo ob priliki pričetka del pri zgrajenju Delaware River mostu med Philadelphijo ter Camden, N. J. Takoj nato se je dvignil neki mornariški znakoplov iz Camdena v zrak, spustil en konec traku na tla ter poletel nato proti Philadelphiji, kjer je spustil na tla drugi konec traka. Na ta način se je hotelo simbolično dati zveza med obema mestoma in obema državama, ki bo ustvarjena potom zgrajenja tega mostu.

ZITA NI ŠE SITA.

Funchal, Madeira, 6. januarja. Prejšnja avstrijska cesarica Zita je odpotovala od tukaj v Lizbono, odkoder se bo podala preko Španije in Francije v Švico, kjer bo negovala enega svojih sinov, ki je zbolel. Korilek je ostal tukaj s svojim tajnikom.

Berlin, 6. jan. — Tukaj krožijo govorice, soglasno s katerimi je potovanje prejšnje cesarice Zite v Švico, kjer hoče prisostvovati operaciji enega njenih sinov, le preteza, da se vzporedi nov karlistovski puč. Kot pretendenta pa se ne navaja njenega moža, mnogobližnjega Korileka, temveč Otona, sina Zite in Karla. Vztrajnost in trdnost prejšnje cesarice se pripisujejo te neprestane poskuse, da se polasti prejšnja vladarska hiša zopet madžarskega prestola. Pravijo, da hoče slediti vzhodu ranke Marije Terezije in nastopiti s svojim sinom ob strani pred madžarskim parlamentom, ki bo po njenem mnenju takoj skočil na noge ter pričel kričati na vse pretege: "Morianar pro regina nostra!" (Umremo za našo kraljico!) Tako se je namreč zgodilo v slučaju Marije Terezije.

RABI HOČE, DA PREKLIČE FORD SVOJE OBDOLEŽITVE.

Detroit, Mich., 6. januarja. — Rev. Leo Franklin, vodilni čifutski duhovnik v Detroitu je po sprejemu vesti, da bo Dearborn Independent s prihodnjim številkom prenehal s vojimi napadi na Žide izjavil, da bodo Židje Fordu šele takrat odpustili, ko bo priznal, da so obdolžitve, dvignjene v onem listu, posebno pa one, ki se tičejo mednarodne židovske zarote, koje namen je uveljaviti svetovno židovsko gospodstvo, brez vsake podlage. (Fordu pač ni trebalo opravičevati se pri Židih, kajti dosti dvignjenih obdolžitve ima več kot trohico resnice v sebi.)

UREDITEV VOJEVANJA S PODMORSKIMI ČOLNI

Sile so sklenile dogovor glede podmorskih čolnov. — Napadanje trgovskih ladij prepovedano.

Washington, D. C., 6. januarja. Predlog Roota, naj se podmorske čolne kot uničevalce trgovskih ladij, izloči po mednarodnem pravu, so sprejele večeraj Japonska, Italija in Francija. Ker so Anglija in Združene države že preje privolile v ta predlog, je bil predlog Roota soglasno sprejet. Sprejet je bil tudi dostavek, katerega je predlagal Balfour. V tem dostavku se glasi, da se smatra pet prizadetih sil že sedaj vezanim na to pogodbo, in da se bo pozvalo tudi ostale narode sveta, naj se pridružio tej pogodbi. Določbe mednarodnega prava glede pomorskih čolnov, kot so vsebovane v predlogi Roota, so naslednje:

1. — Trgovsko ladjo je treba ustaviti, jo preiskati glede njene resničnosti značaja, predno jo je mogoče zapleniti. Trgovske ladje se ne sme napasti, razven če se upira preiskavi, a šele potem, ko se je posvarilo ali če ne vozi tako kot ukazano, potem ko je bila zajeta. Trgovske ladje se ne sme uničiti, razven če se je preje spravilo na varno mesto in potnike.

2. — Bojni čolni niso pod nobenim pogojem izvzeti od zgoraj navedenih predpisov. Če ne more podmorski čolna zapleniti trgovske ladje v soglasno z zgoraj uveljavljenimi pravili, se mora po mednarodnem pravu odpovedati napadu in zaplenjenju ter pustiti, da odide trgovske ladje mirno naprej po svojih potih. Privoljenje vseh držav je zaželeno.

Sklep, da se izloči vse podmorske čolne kot uničevalce trgovskih ladij, se glasi:

— Signaturne sile priznava, kot nemogoče, da se uporablja podmorske čolne kot uničevalce trgovskih ladij, ne da bi se s tem kršilo mednarodne dogovore, ki se tičejo varstva življenja civilistov in nekombatantov. Take kršitve so se dogajale tekom zadnje svetovne vojne. Signaturne sile se smatrajo vsled tega že sedaj obvezanim glede tozadevnih določb ter pozivljajo vse ostale narode, naj se jim pridružio v tem.

POZOR NAROČNIK!

Knjiga "Vdova Leruz", katero dobi vsak, ki obnovi celoletno naročnino na "Glas Naroda" v dar, je v tisku. Razpošiljati jo bomo začeli pričetkom meseca januarja. Upravištvu.

LEGAR SE ŠIRI PO RUSIJI

VEČ KOT 800 SLUČAJEV SE JE PRIJAVILO V ENEM TEDNU, A ŠTEVILO SE PRIKREVA. — DELAVCI POMOŽNE AKCIJE MED ŽRTVAMI. — NOVI BOGATAŠI SO SE PRIČELI KAZATI. — POROČA WALTER DURANTY.

Moskva, Rusija, 6. januarja. — Čebstoj so se pred šestimi meseci Moskva živi v strahu pred epidemijo legarja v teku naslednjih Novica o ameriški pomoči je mesec in sicer epidemijo najnapravila večji učinek v Rusiji kot pa obvestilo, da se bosta Čičerin in Litvinov vdeležila evropskega kongresa v Londonu, ki se bo sestal meseca februarja, kot kot 800 novih slučajev se je pojavilo v moskovskih bolnicah tekom tedna, ki se je končal dne 17. decembra. Pomanjkanje zdravnikov, strežnic, zdravniških potrebščin pa je povečalo zlo prenapolnenja, umazanosti in pomanjkanja sanitacijskih prirek.

Brez dvoma je skupno število slučajev veliko večje kot pa se je objavilo, kajti časopisje vsebuje nujne pozive na prebivalstvo, naj ne skuša prikriti slučajev bolezni in naj se ne obrača na kamike in druge neusposobljene ljudi, kar dar se pojavi bolezen.

Železniške postaje, vodeče iz okrajev lakote, so najhujši vir okuženja, kajti ljudje, nabasani v vlakih kot sardine, so vajeni spati v noči po prihodu v čakalnicah, ki so že itak polne potnikov, med katerimi jih je dosti, ki čakajo po dva ali tri dni na odhod vlaka.

Pomanjkanje postelj in obleke je nadaljni strašni vir okuženja. Skoro nemogoče je preprečiti družinam bolnikov, katere se je odvedlo na pokopališče, da bi ne spale na modrocu bolnika ali se poslužile obleke bolnega ali zamrlega. Infekcija je neizogibna med ljudmi, ki so nabasani na dnu v eni majhni zadolhi sobi.

Boji proti bolezni se je vzporedilo s tem, da se je razdelilo mesto v številne sekcije, katere nadzoruje zdravniški department, katerega kontrolirajo člani moskovskega sovjeta. Razdelilo se je proste tikete za kopalnice ter pozvalo komuniste, naj prostovoljno pomagajo pri delu čiščenja, ki je nezadostno, a dosedaj se ni ukrenilo še ničesar, da bi se ustanovilo razkuževalne postaje na železniških peronih in v vseh sloopjih, v katerih je bilo zaznamovati kak slučaj legarja, kar bi predstavljalo edino uspešno sredstvo.

Novo leto znači zmago in poraz boljševizma. Pomoč, za katero je glasoval ameriški kongres, ima večjo težo v Rusiji z ozirom na praktični uspeh sovjetske vlade kot da bi imelo dejansko priznanje te vlade od strani drugih držav. Neki samostojni Rus, ki ni podpiral niti starega režima, niti sedanjega komunističnega, je rekel poročevalcu newyorškega Timesa:

— Nikdo ne more smatrati novega daru Amerike za kaj drugega kot za novo zagotovilo varnosti baljševiške vlade. Jaz ne mislim, da bo skušala boljševiška vlada polastiti se tega denarja za armado ali za svoje privržence, kajti boljševiški voditelji niso tako bedasti, da bi storili sedaj nekaj, kar bi ustvarilo proti njim predsodek v Združenih državah.

— V Rusiji, pri kmetu, delavcu in vojaku, ne pride v današnjih časih vpoštev politično priznanje. Le ena stvar, edina stvar ja, katero danes Rusija nujno potrebuje, namreč hrana in tukaj prihaja hrana v velikih množinah ne od Ameriške pomožne administracije, Rdečega križa ali kakke druge dobrodelne organizacije, temveč od ameriškega kongresa, plačana z denarjem, katerega je dal ameriški narod. Ali moremo smatrati to za kaj drugega kot za uspeh sovjetske vlade, koje

KITAJCI POD KLJUČEM.

Pri nekem pogonu, katerega je vzporedila newyorška policija na kitajski mestni del, je bilo aretiranih sedemnajst ljudi. Policija je vzporedila pogon, da prepreči otvorjenje nadaljnih bežnic, v katerih je mogoče zavživati opij in druga omamljiva sredstva.

BLIZARD NA ZAPADU.

Chicago, Ill., 6. jan. — Po celnem srednjem zapadu divja močan blizzard ali snežni vihar. Osem palcev snega je padlo v Iowi in veter ga je znesel skupaj v velikanske zamete. V Oklahomi je padala toča.

Kdor namerava v kratkem vrtniti se v domovino, ter ob tej priliki videti lepe kraje ob Atlantskem in Sredozemskem morju, mu priporočamo, da potuje z brzoparnikom Cunard proge

"CARMANIA"

ki odpluje kot izletni parnik 11. februarja na Reko. Med vožnjo se bo vstavil v najlepši mestih. Vsi potniki tretjega razreda bodo nastanjeni v kabinah. Cena do Reke \$105.00 ter \$5.00 vojnega davka.

Frank Sakser State Bank.

Denarna izplačila v jugoslovanskih kronah, lirah in avstrijskih kronah

se potom naše banke izvršujejo po nizki ceni, zanesljivo in hitro.

Včeraj so bile naše cene sledeče:

Jugoslavija:

Razpošilja za zadnje pošte in izplačuje "Kr. poštni čekovni urad" in "Jadranska banka" v Ljubljani.

300 kron	\$ 1.30	1,000 kron	\$ 4.20
400 kron	\$ 1.75	5,000 kron	\$20.50
500 kron	\$ 2.15	10,000 kron	\$40.00

Glasom narodne ministrstva za pošto in brozjav v Jugoslaviji je sedaj mogoče tam nakazovati zneske potom pošte edinele v dinarjih; za vsake štiri krono bo izplačan en dinar; razmerje med dinarjem in krono ostane torej neizpremenjeno.

Italija in zasedeno ozemlje:

Razpošilja za zadnje pošte in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu.

50 lir	\$ 2.80	500 lir	\$23.00
100 lir	\$ 5.10	1000 lir	\$46.00
300 lir	\$14.70		

Nemška Avstrija:

Razpošilja za zadnje pošte in izplačuje "Adriatische Bank na Dunaju."

Kodi velikanskih razlik v tečaju izplačujemo sedaj v Avstriji samo ameriške dolarje. Zavrasko posamezne nakazilo do \$50. računamo po \$1. za večja nakazila po 2 centa od dolarja.

Vrednost denarja sedaj ni stalna, menja se večkrat nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Mi računamo po ceni istega dne kot nam pošljal denar despo v roko. Kot generalni zastopniki "Jadranske Banke" in njenih podružnic imamo zajemljeno izvanredno ugodno popojo, ki bo velike koristi za vas, ki se ali se bodo posluževali naše banke.

Denar nam je pošljal najbolj po Domestic Money Order, ali po New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK, 82 Cortlandt St., New York (Advertisement)

"GLAS NARODA"

SLOVENIAN DAILY
owned and Published by
FRANK SAKSER, President
LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers:
33 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenrednih nedelj in praznikov.

Za celo leto vsake list na Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Kanadi	za pol leta	\$3.50
Za pol leta	\$3.00 za izvenredno za celo leto	\$7.00
Za šest let	za pol leta	\$3.50

GLAS NARODA
(Voice of the People)
Published Every
Day Except Sundays and Holidays.
Subscription yearly \$3.00

Advertisements on Agreement.

Do not send money in advance unless you are sure of the value of the paper. Do not send money in advance unless you are sure of the value of the paper.

GLAS NARODA
33 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2576

78 CENTOV NA DAN.

Ali zamore samostojen delavec kupiti za 78 centov na dan dovolj hrane, da si nahrani želodec in da ostane zdrav?

To vprašanje se je pojavilo pred par dnevi v velikih ameriških dnevnikih, in o njem se vrše dolge razprave.

Kot smo že parkrat poročali, posluje v državi Massachusetts posebna komisija, katere naloga je, preštudirati s kako svoto lahko ženska-delavka na dan izhaja in koliko potrebuje za svoje življenje.

Komisija je bila zadnjič določila malenkostno svoto, ki pa baje zadostuje, da se ženska žnjo zadostno prehrani.

Dve ekscentrični babnice, menda milijonarki, sta hoteli delavkam dokazati, da je s tem denarjem res mogoče živeti.

Dva dni sta ustrajali, tretji dan sta bili pa že obe v bolnišnici.

Ta vzgled pa ni oplašil kapitalistov. Debeli bankirji, dobrostoječi tovarnarji, gledališke igralke in drugi taki "nadjudje" so začeli pisati v časopisje članke ter dokazovati, da se človek lahko preživi na dan 78 centov. Jesti seveda ne sme mesa, pač pa samo sočivje. In sočivje je zdravju baje bolj koristno kot pa vsa mesna in morska hrana.

Sedemdeset funtov težki igralci je seveda preveč za 75 centov raznih solat. Še poje jih ne. In če se ji želodec zabaše, gre za par tednov na kmete pridobivati zdravo prebavo.

Prav radi tudi verjamemo, da "kavaliriji", ki vsak dan po petnajst ur prespe ter obstaja njihovo delo edinole v dvorjenju damam, ne prenesejo porkčopsov in govejega mesa. Njihova hrana sta sladoled in keks. Posledica te hrane jim je videti ra postav in obraz.

Oni, ki priporočajo tako dieto, jo jemljejo prostovoljno. Delavce pa skušajo primorati, da bi se s pomočjo 78 centov preživljali na dan. V tem tiči velikanska razlika.

Državne komisije za določanje plač hočejo na vsak način dognati, kakšno mazilo je v obliki plače najcenejše da omogoča delavcu oziroma delavki sedeti za strojem in ga vrteti.

Nikdo ne more trditi, da zamore delavce izhajati za 78 centov na dan. Če pa izhaja, ne živi kot človek. Stroj je, ki potrebuje gotovo količino kuriva, da se vrti.

Oni ne delajo, da bi živeli, ampak žive samo zato, da delajo.

Dopis

Herminie, Pa.

Vedno čitam "Glas Naroda" in druge liste. Posebno me zanimajo dopisi, ker iz njih se vidi, kako naši rojaki živijo po raznih naselbinah. Ne vem, kaj je vzrok, da se iz tih naselbin noben ne oglasi s kakšnim dopisom. Ne verjamem, da bi v taki veliki slovenski naselbini ni imel Vaš list naročnikov, ker je največji list slovenskih delavcev v Ameriki. Najbrž rojaki nimajo kaj posebnega poročati, ker slabega nočejo poročati, dobrega pa ne morejo, kakor tudi jaz ne. Namenil sem se pa vseeno oglašiti, da bodo rojaki vedeli, da tudi v našo naselbino zahaja Glas Naroda.

Lagati ne znam, pravica pa dandanes ni v modi. Naj omenim, da je v tej naselbini nas Slovenec dosti naseljenih. Razumemo se prav dobro, kakor kćodaki, zato ker smo naprednega mišljenja.

Imamo raznovrstna podporni društva, kakor tudi socialistični klub, tako da imajo rojaki priliko pristopiti k podporni in politični organizaciji. Samo nekaj nam manjka: slovenskega fajmostra nimamo, da bi si zavarovali svojo dušo pred peklom.

Z delom je pa pod ničlo, kakor povsod. Toliko delamo, da ne moremo reči, da smo brezposelni. Za služimo pa komaj toliko, da za si-

lo umirimo naš siten želodec, kateri nas tirja vsak dan, če se dela ali ne. Ako bo tako še nekaj časa trpelo, bomo morali mi prositi pomoči tam, kamor smo dosedaj ni pomagali. V Ameriki se produci- ra vsega dovolj za vse ljudstvo in je dosti denarja, a kljub temu mora ljudstvo trpeti pomanjka- nje. Kdo je temu vzrok? Gotovo se bo reklo, da je delavstvo samo krivo, ker se noče organizirati. Temu bi se odgovorilo: Kam naj se pa delavce organizira, ker je toliko organizacij in povsod je treba denarja, delavce pa še toliko ne zasluži v teh bednih časih, da bi zaniogel sam sebe preživeti. Ali bi ne bilo umestno, ako bi imelo delavstvo samo eno organi- zacijo, katera bi služila za vse? Ako smo strokovno organizirani, ali ne moremo biti obenem tudi politično in na dan volitev oddati naših glasov kandidatom, kateri so na naši delavski strani. Stro- kovna organizacija je pa bolj pri- poročljiva, zato ker v strokovni organizaciji ima vsak delavec moč, ki jo v politični nima, ako ni ameriški državljan.

Po mojem mišljenju je največ- ja krivda, da ne zmagamo delav- ci, denar. Za denar se vse kupi in vse prodaja, zato je pa delavstvo vedno prodano. Nam se vedno obeta pošteno plačilo na tem in

Prihod novega cesarstva.

Iz Berlina poročajo:
— Prerokovanje ni nikak skriv- nosten dar, temveč počasna inte- lektualna pridobitev, ki se rodi iz poznavanja postav zgodovine, — soglasno s teorijo, katero je pojasnil dr. Maks Kemerich v serijačionelnem predavanju, ki je vključevalo tudi podrobna pre- davanja in prerokovanja glede važnih svetovnih dogodkov.

Profesor Kemerich je dobro znan pisatelj, kojega knjiga — "Kurioznosti civilizacije" — je vzbudila literarno senzacijo pred enim desetletjem. V naslednjem hočemo navesti, kaj napoveduje za leto 1922:

Prišlo bo do novega carističnega carstva v Rusiji v spremstvu pogromov ter mogočnega prese- ljevanja Židov v Nemčijo. Leto 1923 bo videlo pričetek kritične faze nemške revolucije, z držav- ljansko vojno, katero bodo zapo- čeli reakcionarji ter z ustanovit- vijo monarhije in razrojenjem cesarstva.

Leta 1926, ko se bo splošni ka- os nekoliko polegel, bo vstal nem- ški Cromwell, mlajši Napoleon iz vrst liberalcev, ki bodo zopet — združili nemški narod leta 1927 kar bo napravilo konec nemški revoluciji ter ustanovilo monar- hijo po vzoru one v Angliji. Ta monarhija bo obstajala iz nemške federacije. Leta 1928 pa se bo pri- čela po njegovem mnenju velika kitajska revolucija.

Prerokovanja dr. Kemericha so sprejeli v znanstvenih krogih z zanimanjem, a njegovo teorijo se kritizira, kot se je kritiziralo sli- čne teorije celo večjih zgodovi- narjev kot je Kemerich, kot na- primer Stromer in Spengler. — Glavna točka kritike se glasi, da se njegova teorija sicer slučajno rilega preteklosti, da pa ni to no- beno jamstvo, da bi se prilagala na sličen način tudi bodočnosti. Poznavanje naravnih postav — tako trde kritiki — je še vedno preveč omejeno, da bi se moglo reči vnaprej, kaj nam bo prin- sel naslednji dan.

Zahteve češkoslovaške katoliške duhovščine.

Kakor poročajo praški "Na- rodni Listy", je sprejela češko- slovaška duhovščina, organizirana v "Jednoti", resolucijo, v kateri zahteva, da se mora vlada pri na- stavljanju škofov ozirati na mne- nje naroda in duhovščine in da smejo biti škefje le tiste, ki uživa- ju brezpogojno zaupanje nara- da. Kot motivacijo za to svojo za- htevo navaja češkoslovaška du- hovščina demokratizem češkoslo- vaške države, potrebo zanesljivih ljudskih voditeljev v verskem in narodnem oziru in da ta zahteva ni v nasprotju z običaji apostol- ske cerkve. Resolucija zahteva tudi ustanovitev patrijarhata v Pragi ter odstranitev vsakega vmešavanja kake tuje države pod- krinko verskih razlogov v češko- slovaške cerkvene razmere.

onem svetu. Naši delavski borit- elji obetajo zmago na tem svetu in farji nam zopet obetajo dobro na- onem svetu. Če pogledamo nazaj, vidimo, da smo še vedno na istem mestu. Denarja se je pa že dosti pobralo od delavstva, da se nam pomaga na tem ali onem svetu.

Če se hočemo prepričati, da smo ogoljufani tudi od naših delav- skih boriteljev, si lahko pogleda- mo Lewisa. Ko se je delavstvo dvignilo za svoje pravice, oni ni pustil in se je pridružil tam, kjer je več denarja. Toliko časa je de- lavstvo verovalo v njega in ga plačevalo, sedaj, ko so se delavci dvignili za svoje pravice, jih je pa pustil. Drugi je Etbin Kristan. Mi ne moremo verjeti njegovih priljubljenih besed. Ali more pravi socialista vabiti delavstvo na voj- no, kakor je to delal on? Mislim, da se rojaki tudi spominjajo mi- ljonske propagande, kako so me- tali desetake, dvajsetake in celo petdesetake. Kaj imamo za to? Kralja namesto cesarja. Ali mo- remo potem reči, da imajo ti mož- je ljubezen do nas? Nikakor ne, ampak do naših žepov. Edini, v katerega moremo še verovati, je naš dobri Evgen Debs. On je de- lavski boritelj, on ni izpremenil svojih idej, akoravno je padel v kritični položaj. On je ostal pri svojih besedah, katere je izprego- voril za časa vojne.

Pozdrav! John Steban.

Iz Slovenije.**Neprosto voljen prispevek za Ju- goslovansko Matico.**

V Murski Soboti je bila tožena pred sodiščem grofica Ernestina Batthyanyi iz Polancev pri Kro- pu od Jelovška in Pavlice, držav- nih komisarjev na sekvestriranih veleposestvih, zaradi žaljenja ča- sti. Na dan razprave je prosila gospoda, naj ji odpustita, ker ob- žaluje svojo izjavo. Tožitelja sta ji odpustila pod pogojem, da pla- ča stroške, za Jugoslovansko Ma- tico 1000 kron ter podari dve go- ski za srečolov veselice tega dru- štva v Murski Soboti.

Smrtna kosa.

V Ljubljani je umrl po dolgem trpljenju Mihael Vončina, pristav- deželne vlade, rodom Idričan in sodnik Predovičeve rodbine. Slu- žboval je pri okr. glavarstvu v Se- žani, pri namestništvu v Trstu in je bil po prevratu kot begunec dodeljen deželni vladi.

V Idriji je umrl Karel Šebenik, oče načelnika magistratske eks- pedita v Ljubljani Dragotina Še- benika.

V Ljubljani je umrl hotelir pri Lloyd in posestnik Karel Taj- ses, star 46 let. Prehladil se je, ko je nakupoval vino na Štajerskem.

V Skaljah je umrla Marija La- zar, vdova profesorja in mati nadučiteljeve soproge.

Umrl je v 71. letu starosti hišni posestnik v Komenskoga ulici v Ljubljani Andrej Vesel.

Umrl je Josip Čad, posestnik in gostilničar na Spodnjem Rožniku pri Ljubljani. V gozdu, kamor se je napotil z dvema delavcema, ga je zadela kap. Pokojnik je bil v Ljubljani in okolici splošno zna- na in spoštovana oseba. Njegova gostilna je slovela daleč na okrog kot ena najboljših v Ljubljani.

V Mariboru je umrl splošno znani gostilničar Ivan Holzknecht v 79. letu svoje dobe.

ADVERTISEMENTS.**Značilne visoke starosti.**

Dne 30. novembra 1921 nam je pisal neki zdravnik iz Atchi- son, Kansas: "Neka tukajšnja sta- ra ženska, devetdeset let je do- segla v Božiču, je živ oglas za vse, kar je storilo Trinerjevo Grenko Vino zanj." Dva tedna pozneje nam je pisal Mr. Louis Jedlicka iz Temple, Tex.: "Star sem 76 let, moja žena pa 70. Če bi ne jemala Trinerjevega Gren- kega Vina, bi že zdavnaj zašlo solnce mojega življenja. S po- močjo Trinerjevega Grenkega Vi- na sva pa še vedno zdrava in ve- sela." Brez vprašanja je pravilna pažnja za želodec in črevesje da- lekosežnega upliva na dobro zdravje in dolgo življenje. V Del- hi, neki indijski provinci, ni ča- stno za človeka, če umre prej, pre- dno je 80 let star. Preiskovanja so dokazala, da tamošnji prebi- valci izvanredno pazijo na svoje želodec. Trinerjevo Grenko Vino je zdravilo, ki izčisti želodec in črevesje na najbolj nežen način brez peke oziroma neprijetnih znamenj. Kupite ga takoj pri svo- jem lekarnarju ali prodajalcu zdravil ter ga imejte vedno v svojem domu.

Newyorški slammikarji, pozor!

Pogodba med slammikarji in deloda- jalcem je bila sprejeta. V bistvu je ista, z izjemo plač, ki bodo nižje pri delu od kosa za 15%, pri delu od tedna pa za 10.

Člani naj bodo ustrajni ter naj se še bolj zavamejo za svojo organi- zacijo. Če se ne bodo zavzeli zanj, se bodo plače še bolj znižale. V slogi je moč in uspeh nam bo zagotovljen. Slammikarji v Bostonu, Philadelphiji, Chicagu in drugod so še veliko slabše plačani kot pri nas. Poglaviten vzrok: delavci niso organizirani.

Tudi v New Yorku skušajo nekateri gospodari posnemati svoje tovarise po omenjenih mestih. Na delo sprej- majo neizkušeni delavce ter jim pla- čajo, kolikor se jim poljubi. Bodimo na straži! Ne pomagajmo tem izkorišče- valcem delavstva!

V New Yorku je napovedan strik v dveh tovarnah, ker sta gospodarja prekinila zvezo z unijo. Ti dve tova- rni sta: Deerless Company, ki je se- danj v Brooklynu, in Mittler Morris, 150 Green Avenue.

Delavci, izogibajte se teh dveh to- varn. Če boste ustrajali, bo napočil čas, ko bodo gospodarji hodili za vam!

— (Advertisement)

Peter Zgaga

Neki rojak me je vprašal, kdaj je vendar Skazov god.

V Slovensko-Amerikanski Ko- ledar naj bi pogledal, pa bo videl in vedel.

Morda ga je urednik slučajno ali namenoma postavil na oni dan.

Kljub temu pa menda ni storil nobene napake.

Sicer pa, prijatelji — beseda "Skaza" je že prevsakdanja.

Vsako otroče, se že igra žnjo. Kaj, kolegi, če mi mu Mr. Zero rekli?

Jugoslavlani so sklenili s Fran- cozi pogodbo.

Jugoslavlani ne bodo dobili pri Francozih nič narutnega.

Pri Francozinjah pa celo ne.

Biser prihaja od školjke.

Biseri, ki jih nosijo igralke, prihajajo ponavadi od — osloy.

V New Yorku je falirala po- družnica italijanske banke.

Polagoma bo faliralo vse. Fali- ranje se je pri Kobaridu začelo.

Ko sem včasih v kaki družbi, me obsujejo ženske z očitki, za- kaj jih "preganjam", zakaj ne najdem na njih niti ene čednosti. In vse soglasno zahtevajo, naj se enkrat tudi na moške spravim, naj jih skrtlačim ter v pravi tači pokažem.

Da ugodim svojim prijatelji- cam, sem zložil naslednjo

Pesem o možkih.

Ko mu v svilenih nogavicah prihaja mimo vsaki pot, da bil bil tak gospod, da solne bi ji na nožicah zapenjal vedno, vsaki pot.

Poskuša in doseže to, a želje dalje mu gredo . . .

Želi: da smel bi jo prijeti za konce prstov vsaki dan; in končno: da jo oteti bi smel — privesti v svoj pristan; v namenu, da jo kot goloba od tiste ure, pa do groba neguje, ščiti vsaki dan.

Poskuša in doseže to, a želje dalje mu gredo . . .

Želi: da smel bi jo objeti in poljubiti njeno polt; vse, kar ima, bi dal na sveti; življenje, zdravje, zadnji sold.

Poskuša in doseže to, a želje dalje mu gredo . . .

Želi: da smel bi jo imeti za sveto, neodvzeto last. Ves svet, nebo in svojo čast pripravljen je za njo prokleti.

Poskuša in doseže to, zdaj malo težje, zdaj lahkó. A ko dobi, vse kar želi, vse želje dalje mu gredo.

Želi: da bi jo vrag poeital mu čez hišni prag.

Poskuša in doseže to, a želje dalje mu gredo . . .

Želi: da v svetlih nogavicah bi prišla druga mu na pot, želi, da bi bil tak gospod, da solne bi ji na nožicah itd., itd., itd., itd., itd., itd., itd.

Kaj, ne, prijatelji moje, da se ne motim?

Jugoslavanska

Ustanovljena 1. 1898

Katol. Jednota

Inkorporirana 1. 1900

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki:
Predsednik: RUDOLF PERDAN, 933 E. 185th St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106 Pearl Ave., Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH FISHER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik neizplačanih smrtnin: JOHN MOVERN, 524 E. 2nd Ave., W. Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik:
Dr. JOS. V. GRAHEK, 843 E. Ohio Street, N. S., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:
MOHOR MLADIČ, 2603 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4822 Washington Street, Denver, Colo.

Porotni odbor:
LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
GREGOR J. PORENTA, Box 170, Black Diamond, Wash.
FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Zdrujevalni odbor:
VALENTIN PIRC, 519 Meadow Ave., Rockdale, Joliet, Ill.
PAULINE ERMENC, 539 — 3rd Street, La Salle, Ill.
JOSIP STERLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELARG 706 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tikačje se uradnih zadev kakor tudi denarne pošilja- tvo naj se pošilja na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošilja na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolniška sprave naj se pošilja na vrhovnega zdravnika.

Jugoslavanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom za običen pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zgleda tajniku bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitev novih društev ne pa obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi z 3 člani ali članicami.

Razne vesti.**Gospodarska kriza na Poljskem.**

Kot vzrok sedanje gospodarske krize na Poljskem ki se kaže v zastajanju odjema, ustavitvi ob- ratov, nerazpoloženju z akupčij- ske sklepe in naraščanju brezpo- selnosti, se označuje v splošnem močno dviganje kurza poljske mar- ke in pomanjkanje tekočih sred- stev. Na posvetovanju zastopni- kov delavstva in industrije, ka- tero je sklicala vlada na vzpod- budo gospodarske komisije osred- nje zveze poljske socialistične stranke v Varšavi, je medtem umr- li dr. Diamond označil visoke pro- dukcijske stroške v zvezi s po- manjkanjem tekočih sredstev kot vzrok za krizo. Poudarjal je, da bi vlada z zopetno uvedbo prej- snjega sistema razdelitve deputa- tov morala vplivati na gibanje produktivskih stroškov. Ker na-

meravajo delodajalci vsled viso- kega kurza inozemskih deviz zni- žati mezde, medtem ko žele de- lavci upravičeno, da ostanejo mez- de v dosedanjem stanju, spreml- ja krizo neka socialna napetost.

Carina na luksuzno biago na Dan- skem.

Danska vlada pobira, ne da bi bila to prej naznanila, od 2. no- vembra 1911 dalje od takozvane- ga luksuznega blaga razen obsto- ječe carine po teži še posebno ca- rino v izmeri 25 odstot. od fak- turne vrednosti. Ta nova vredno- stna carina ima za enkrat ostati v veljavi do 1. aprila 1922. Ute- meljuje se ta odredba, kakor ved- no v takih primerih, z nizkim stanjem domače valute, ter se na- vaja, da je nakup pogrešnega blaga v inozemstvu neumesten.

OBJAVA.

Ker se subskripcija naših ameriških in- teresentov na naše delnice druge izdaje radi prekratkega roka ni mogla dokončati do decembra 15. 1921, je podpisani Upravni svet Jadranske banke, Beograd, pooblastil

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt St., New York

prevzeti nadaljne prijave še do jan. 31. 1922.

K 600.— in
32.50 za 5% obresti od 1. jan. 1921 do
31. jan. 1922
K 632.50 s pravico dividende za leto 1921.

UPRAVNI SVET**Jadranske Banke dd. Beograd****Zrno do zrna - pogača,****Kamen do kamna - palača!**

Vložite Vaš denar v sigurno banko in zavarujte se s tem pravočasno za Vašo starost.

Na vloge pri nas plačujemo do daljnjega 4% na "special interest ac- count", (posebni obrestni račun). Vloge so zasigurane z najboljšimi bondi. Državno nadzorstvo!

FRANK SAKSER STATE BANK

glavno zastopstvo Jadranske Banke

82 Cortlandt Street,
New York, N. Y.

Henrik H. Ewers:

Domina.

Za "Glas Naroda" prevel A. Šabec.

(Nadaljevanje.)

In kako so umirali! Moj Bog! Takrat se niso bili Francozje tako globoko v deželi, kakor so sedaj. Samo tri dni pota gori ob Rdeči reki se je nabijala zadnja postaja. Razumljivo je samoposebje, da je strašno gospodarila mrzlica v teh vlažnih taboriščih. Vi poznate to bolezen, in veste, kako se za njo umira. Najprej popolnoma lahka mrzlica, ki komaj povzroči nekoliko hujše utripanje žile, nato človeku ne diši več jed ter postane siten, prav kot kaka lepa ženska. Hoče se mu le spati, spati, dokler končno za vedno zaspi. In vendar usoda teh ljudi, ki so umrli za rmeno mrzlico, še ni najslabša. Istotako tudi ni nikakoli slabša, če umre človek v boju, ranjen za otročavo puščico, vendar je to prijetno hitra — smrt — vse skupaj traja kvečje manj nekaj ur. Ampak koliko jih umre tako — komaj eden izmed —

— In tako sem živel za Legijo in videl sem, jaz oče Legije, umirati na tisoče otrok. Vsak mesec, vsak teden so umirali, jaz pa jim nisem mogel pomagati. Tisoč. Toda gorje onim, ki padejo živi v roke teh prokletih žoltnih psov. Tako je bil tukaj Karel Matis, deserter nemških kirazirjev. Bil je korporal prve kompanije, sijajen dečko, ki se ni bal ne Boga, ne vrage. Ko je bila postaja Gambetta napadena od tisočkratne premoči, se je ponudil z dvema drugima, da se bo preplazil skozi ter nesel poročilo v Edgarjev pristan. Ponosni pa so bili napadeni; eden je bil ubit. Matis je dobil strel v koleno, nakar je poslal svojega prijatelja naprej, — sam pa je zadrževal preko dve uri okoli tristo žoltnih hudičev. Končno so ga ujeli, mu zvezali skupaj roke in noge ter ga privzeli na drevesno deblo ob bregu veletoke. Tri dni je tam ležal, dokler ga niso požrli krokodili, in sicer počasi, kos za kosom. Pol leta pozneje so ujeli Henrika Oldenkota, ki je bil pravi Titan po postavi. Meril je sedem čevljev in njegova neverjetna telesna moč mu je bila v pogubo: on je v težki pijanosti z golo pestjo pobil svojega lastnega brata. Legija ga je rešila sicer jetniške, ne pa sodniške, ki ji je našel tukaj. Spodaj v vrtu smo ga našli, še živega: razparali so mu trebuh, pobrali vse čreva in drobovje, votlino napolnili s podganami ter mu jo zopet zašili. Poročnik Hendelmontu in dvema prostakoma so z začudeni iglami iztaknili oči: polsestradane smo jih našli v gozdu. Seržantu Biberihu so odsekali noge in tri dni se je mučil, predno ga je rešila smrt.

Ali vam je imelek dovolj dolg? Lahko vam ga nadaljujem. Tu zunaj se ne plaka; če bi za vsakim potezom samo par solza, bi z njimi lahko napolnili sod. Starec je potegnil nato skrinjico k sebi ter je odprl. Nekaj časa je iskal s svojimi prsti med dominami, nato pa je eno podal. — Tu, vidite, tu je naš junak! Na dominu je bila vpodobljena slika legionarja v njegovi uniformi. Polno obličje voljaka je imelo čudovito podobnost s sliko Kristusa na pokrovu: Na drugi strani domine je bil isti napis kakor nad glavno križanega: K. K. V. H. R. L. E. Jaz sem čital. — K. K. vojak drugega razreda Legion Et-rangere. — Da, — je dejal starec. — To je on! Karel Ko. — Nato se je prekinil: — Ne, pustimo ime! Sicer pa ga itak lahko najdete v imeniku mornarice. On je bil mornariški kadet, predno je dospel sem. Moral je zapustiti službo in domovino; menim, da je bil oni be-dasti 218 paragraf kazenskega zakonika vzrok, da se ga je zasledovalo. Vendar ni noben paragraf v knjigi prebežev, da ne bi privajal Legiji rekrutov. O, fant kot vila in žamet je bil ta kadet! Vsi so ga imenovali tako, tovariši in predstojniki. Desperadni mladič, ki je dobro vedel da je njegovo življenje zaigrano, zato si je delal iz njega le nekaj šport. V Alžiru je sam branil neko postojanko; ko so vsi podčastniki popadali, je prevzel po-veljstvo nad desetimi legionarji ter par dvanajsterec zaviž ter držal to postojanko cele tedne, dokler ni prišla pomoč. Tedaj je dobil privrkat našive: trikrat jih je dobil, in trikrat zaporedoma

Forta Valmy. — je nadaljeval starec. — Tu imate še nekaj pos-transkih figur, statistik. — Po-rinil je k meni nekaj domin, na katerih so bili vpodobljeni kroko-dili. V vseh pozicijah: nekateri so plavali po reki, drugi so spali na obrežju, nekateri so imeli žre-la široko odprta, zopet drugi so udarjali z repovi ali se spenjali na prednjih nogah.

Starec je zopet porinil preko mize nove domine. — Pozorišče dejanja, — je dejal. Neka domi-na je kazala veliko kamenito hišo, najbrž dom umetnika; na dru-gih so bile vpodobljene sobe in prizorišča iz nekega vrta. Iztegnil sem roko, da vzamem še na-daljne domine.

— Ne, — pravi starec, — po-čakajte! Morate videti vse lepo po vrsti, kakor se spodobi. — To-rej Hong - Dok je bil moj prijatelj, kakor je bil tudi njegov oče. Ko sta postala bogata, sta še vedno gojila svojo umetnost, tako da nista hotela od mene nobenega denarja več za izgotovljeno delo. Nekega dne sem seznanil kade-ta s Hong - Dokom; vzel sem ga seboj v njegovo hišo. — Vem, kaj mi hočete reči: kadet je bil ju-nal in ljubljene ženske in Ot-čen je bila vredna, da bi si jo človek pozelel. — Kaj ne? In jaz bi si bil moral misliti, da Hong - Dok ne bo tega mirno gledal.

Ne, ne, jaz nisem mogel prav ničesar vnaprej slutiti! Vi bi si morda kaj takega mislili, a ne jaz, ki sem predobro poznal Hong Doka. Ko se je že vse zgodilo, in ko mi je Hong - Dok vse to pri-povedoval, tu gori na verandi — e mnogo bolj mirno in tiho, ka-kor jaz sedaj govorim — se mi je zdelo vse še vedno tako nemogo-če, da mu skoraj nisem mogel verjeti. Nisem mu mogel verjeti, dokler ni priplaval po veletoku dokaz, ki je izpodbil vse dvome.

Ne, ne, ničesar, prav ničesar nisem mogel slutiti vnaprej. Če bi me takrat kdo vprašal: kaj bi Hong - Dok storil, če bi mu kadet zapeljal Ot - Čen ali pa katero drugo njegovih žena? — tedaj bi gotovo odgovoril: — On se ne bi niti ozrl od svojega dela! Ali pa, če bi bil ravno dobro razpolo-žen, bi ženo Ot-Čen podaril kade-tu — To bi mogel Hong - Dok storiti, kajti jaz sem ga predobro poznal. Ho - Nam, eno svojih žena, je nekadaj zalotil s svojim ki-tajskim tolmačem: smatral je pod svoje dostojanstvo, da bi jima re-šel eno samo besedico. V nekem drugem slučaju je bila Ot - Čen, ki ga je goljufala. Vidite torej, da ni čutil kake posebne ljubezni do te žene in da torej ta motiv ni vodil njegovih dejanj. Oči mojega indijskega fanta, ki je prišel z menoj v Fort Valmy, so zavda-le ženi Ot - Čen, in dasi še nista govorila medseboj, sta bila ven-dar kmalu edina. Hong - Dok ju je zalotil v svojem vrtu, a ni niti dvignil roke proti svoji ženi, niti ni dovolil, da bi jaz kaznoval svo-je služabnike. Vse to ga je tako malo dirnilo, kakor če bi ga pes na cesti obljajal: komaj da obrne človek svojo glavo.

Bilo je popolnoma izključeno, da bi se dal mož neziromljivega fi-lozofskega miru, kakor je bil — Hong - Dok, tudi samo za trenu-tek zapeljati hipnotično čustvu. Sicer pa smo pri poznejši preis-kavi, katero smo uvedli po be-gu Hong - Konga in njegovih žena, spoznali, da se je svoje dejan-je skrbno pretehtal do najmanj-še podrobnosti, predno je iz-vršil. Dognali smo, da je hotel kadet cele mesece ob bregu reke pod Hong - Dokovo hišo na iz-prehod, in tamkaj se je sestajal z Ot - Čen, Hong - Dokovo ženo. Že po nekaj tednih je Hong - Dok po svojih služabnikih izvedel kako stvar stoji. Kljub temu pa je oba mirno pustil nadaljevati njihuj razmerje, pri tem pa je ne-prestano mislil na način maše-va-nja. Toda zakaj je občutil jezo in srd napram kadetu, ko ni vendar niti s prstom genil, ko je indijski fant pri njegovi ženi isto zagre-šil? Morda se motim, a menim, da sem po dolgem iskanju prišel na pravo misel. Hong - Dok je bil kralj. Mi se smejemo, ko vidimo na našem denarju erke: D. G. — Dei Gratia, pa tudi naši evropski knezi se lahko smejejo o bajki: "po milosti božji cesar in kralj." Sedaj pa si predstavljajte vladar-ja, ki je res trdno prepričan, da je izvoljenec božji! Hong - Dok seveda ni veroval v Boga, pač pa je verjel samo naukom velikih fi-lozofov. Toda o tem, da je njego-va družina izvoljena, da se dvi-ga nad ostalimi, o tem je bil trd-no prepričan. Tekom neizmerno

Einsteinova teorija pre-iskšana na otoku.

Znanstvena ekspedicija bo pre-motirala Einsteinovo teorijo o re-lativnosti ob solnčnem mrku.

Božični otok v Indijskem oce-anu, eden izmed najhujših kosov zemlje, na katere so samotni pot-niki zadeli ob tem ali onem praz-ničnem času, bo mogoče igrati va-žo vlogo pri bodočem presojeva-nju Einsteinove teorije, — soglas-na s poročili iz Londona. Kralje-va zvezdarna v Grenvichu namer-ava namreč odposlati na ta mah otok kmalu po Novem letu ek-spedicijo, ki bo opremljena s pre-cej velikimi teleskopi ali daljno-gledi, da opazuje popolni solnčni mrk, ki se bo završil meseca sep-tembra. Tudi neka nizozemska skupina astronomov namerava in-stalirati tam svoje instrumente. — kot se glasi v nekem bulletinu katerega je ravnokar izdala Na-rodna zemljepisna družba.

Božični otok so opisali pot-niki kot enega najbolj zapuščeni-h, a obenem najkrajšjih krajev na svetu, — se glasi nadalje v bulletinu. Ker pa se ta otok tu-di postavlja z morskimi polji, ki plezajo po drevesih ter z dreve-som, ki daje od sebe strašen — smrad, je smatrati ta otok oben-em za eno najbolj čudnih točk na svetu.

Otok Java, najbližji sosed pro-ti severu, je 254 milj proč. Cocos otočje leži več kot šeststo milj proti zapadu. Avstralija je 1000 milj proti jugozdoku, dočim se stezo proti jugu vodovje Indij-skega oceana, nepretrgano niti od najmanjšega otočja, prav do kopnine ali ledene mase, ki ob-daja južni tečaj, v razdalji starih tisoč milj. Otok, ki je dvanajst milj dolg ter devet širok, obstoja v resnici iz obronkov in vrhunc-ov visoke gore. Merjenja globin okoli otoka so pokazala, da bi predstavljal otok 15.000 čevljev visoko goro sredi planjave, če bi se izsušilo ocean. Sedanjí otok pa predstavlja zadnjih tisoč čevljev te gore.

Domneva se, da obstaja poseb-nost tega otoka v tem, da je edi-ni tropični otok, sposoben vzdrže-vati precej velike prebivalstvo, ki ni bil nikdar obljuden, dokler ga niso razkrili Evropejci. Z iz-jemo mest, kjer je opaziti nebo-tične skale, je otok zarastel z — drevesjem od roba vode pa do viš-ke gore. Na otoku uspevajo ko-kosove palme in Sago palme v družbi številnih drugih tropičnih dreves. Pod palmami je gosto tro-pično grmičevje, a v tej džungli ni nikakih divjih živali ter le pa-ri neškodljivih reptilov.

Je pa tudi tu neko bitje, ki je navzoče vsepovsod, to je grdo iz-gledajoče rdeč mrcsi rak. Neka-teri teh rakov dosežejo dolgotest devetih inčev. Ti raki se ne ome-jujejo na pečine te in na peščeno obal, pač pa so razkropljeni po celotnem otoku ter žive vedno v sku-pinih. Včasih je opaziti cele ar-made, ki korakajo na pohod. Ple-zajo celo po drevesih ter obirajo sočnate Nipa palme.

Velikanska prednost otoka ob-staja v tem, da je brez moskitov česar ni mogoče reči o skoro no-benem drugem tropičnem otoku ali kraju. To je pripisovali goba-sti zemlji ter strmim obronkom. Celo v deževnem letnem času ni niti ene stoječe mlake, ki je predpogoj za razvoj in obstanek moskitov.

Radi ene svoje lastnosti pa je Božični otok preje zloglasen kot

dolge vrste let so bili njegovi predniki vladarji, neomejeni vla-darji. Knez, ki je vsaj povprečno razumen, ve, da je v njegovi de-želi mnogo tisoč ljudi, ki so mno-go bolj bistroumni in učeni ka-kor je sam. Hong - Dok in vsi njegovi predniki pa so bili isto-tako trdno prepričani, da zija ne-izmerno brezno med njimi ter maso ljudstva. Oni vsi so bili — vladarji, vsi durgi sužnji. Samo oni so imeli moč in omiko — sebi enake so videli samo tujtamt v letu, ko so prišli poslanci iz de-žele preko morja, ali še dalje, iz Sijama, ali pa celo mandarini iz ogromnega kitajskega cesarstva.

Mi bi rekli: Predniki Hong - Do-ka so bili bogovi med ljudmi. — Oni so se seveda počutili druga-če: ljudi med umazanimi živalmi. Ali razumete to razliko? Pes nas oblaja — a mi komaj obrnemo glavo. (Konec prihodnjic.)

pa slaven. Ta slabi sloves je ustva-rijo neko drevo, o katerem se — domneva, da ne obstaja nikjer drugde na svetu in o katerem pravi neki obiskovalec na otoku, da daje od sebe najbolj ostuden — smrad na svetu. Deblo tega dre-vesa je tako trdno kot ono hrasta in listi so slični onim breze, valed česar se človeku na prvi pogled nikakor ne razodeva resnični zna-čaj tega drevesa. Duh, ki prihaja od drevesa, pa polni ozračje sto-tine čevljev v katerokoli smer. Če je človek tako nesrečen, da se dotakne lista ali skorje tega dre-vesa, bo postal zopet sposoben za med človeško družbo šele potem ko se bo parkrat pošteno nadgr-nil s karbolnim milom.

Na Božičnem otoku so bogati skladi fosfata apnenca, kateremu dejstvu se ima zahvaliti otok za svojo važnost v letih, ko ni nobe-nega solnčnega mrka. Neka fo-sfatna kompanija prevaža letno eele fosfatne tovore tega minera-la v Singapur, kjer ga spravljajo na trg kot umetno gnojilo. Več kot tisoč kulijev, povečni Kitaj-cev, je zaposlenih pri kopanju minerala. Ti kuliji, v družbi po-litice in kompanijskih agentov predstavljajo prebivalstvo otoka.

Otok je angleška posest, kajti anektiran je bil leta 1888 od str-a-ni Anglije, potem ko se je našlo tam te bogate sklade umetnega gnojila.

Božični otok se je izbralo kot glavno opazovalno postojanko za

ADVERTISEMENT.

NAZNANILO.

Pittsburgh, Pa.

Iz urada društva sv. Jožefa št. 12 JSKJ. v Pittsburghu se na-znanja vsem članom in članicam, da se je na glavni letni seji dne 11. decembra izvolil sledeči društveni odbor za leto 1922: Predsednik John Borštner, podpredsednik Rudolf Krese, tajnik Vinc-ent Arch, blagajnik Anton Dol-mović, zapisnikar Frank Alič; nadzorni odbor: Frank Straus, Anton Tomšič, Jacob Lavrič in John Bašič; zastavonoša John Žnidarič.

Nadalje naznanim, da se je pri glavni letni seji tudi odobrilo le-večino glasov navzočih članov, da vsak član tega društva plača v mesecu januarju 25c v društveno blagajno za družbene stroške.

Opozorim tudi vse oddaljene člane, da plačajo assessment za 3 mesece ali 6 mesecev, kar jih je 16 milj oddaljenih od društvene-ga sedeža. Tako zahtevajo pravi-la JSKJ. Vsakemu dotičnemu članu pošljem potni list, ko spre-jmem denar za mesečino. Torej, sbratje, vpoštevajte to, kar vas opominjam, ker preskrbite sebi manj skrbi in tajniku manj dela, in čakati na mesečino do 25ga ni vsakega meseca, ali še do 25ga ni bilo od vseh članov skupaj, tajnik pa dobi pod nos od društvenih uradnikov in iz glavnega urada, če v pravem času ne izroči bla-gajniku denarja, da ga pošlje na glavni urad. Toliko vam v poja-snilo, cenjeni mi sbratje in sose-stre društva sv. Jožefa št. 12.

Bratsko vas pozdravljam in že-lim mnogo članov in članic, da pristopijo v leto 1922.

Vincen Arch, tajnik.

(2x 7&12—1)

Če imate kile poskušajte to brezplačno.

Prilagodi se vsaki kili, stari ali novi, veliki ali mali, in vi ste na poti, katera je tisočere pričala.

V dokaz se pošilja zastoj.

Vsak, kdor ima kilo, možki, ženska ali otrok, naj piše takoj W. S. Rice, 270A Main Street, Adams, N. Y. za prosto poskušnjo tega čudovitega pomirju-jotega sredstva. Samo denite na kilo, pa se bode mileče začele krčiti. Skrijte se tako da ne odprta naravnih pomir-ja. Ni vam treba nobenega nosilca več, nobenega pasu ali priprave. Ne zamudite priložnosti po to prosto poskušnjo. Tudi če vam kilo ne naseja, kakaj bi imeli vse svoje življenje nositi? Zakaj bi trpeli to nadlogo? Možina in nedolna kila lahko privede smrti. Zakaj bi ne izpostavljali tej nevarnosti ter prili na operacijsko mizo? Velika množica mož-kih in žensk se dnevno bilita, temu ri-ziku ravno vsledite, ker jih ne privrajo pri delu č. hoji. Pišite takoj po to prosto poskušnjo, ker je v resnici čudovita stvar, ter je pomagala ozdraviti kile, ki so bile tako velike kot dve možki pesti. Poskušajte in pišite takoj, služec se spodnjega kuponca.

Zastoj za kilo.

W. S. Rice, Inc.

270A Main St., Adams, N. Y.

Poslajte mi popolnoma brezplačno za poskušnjo zdraviljenje svoje va-šega pomirjujotega sredstva za kilo.

Ime

Naslov

Družina

solnčni mrk leta 1922 ne le radi-tega, ker leži v pasu, v katerem bo mogoče opazovati ta sončni mrk, temveč raditega, ker bo sta-lo tam solnce visoko na nebu, ko se bo pojavil solnčni mrk.

Monarhistična propaganda.

Monarhistična propaganda v — Avstriji ne počiva. Organ te pro-pagande "Montagszeitung" je ne-davno priobčil odprto pismo Kar-lovega zaupnika dr. Schager - Eckartsaua, ki obdoljuje madžar-skega poslanca Goemboesa, iz-dajstva nad Karlom, ker je Hor-thyja pregovoril v onem trenut-ku, ko je hotel podati demisijo in prenesti vladarsko moč na bivše-ga kralja Karola. Pravi, da se ta poslanec in njegovi pristaši zelo motijo, ako sodijo, da je avstrij-ska misel pokopana, kajti ta mi-sel v resnici živi in je mnogo sil-nejša nego si mislijo posamezni izdajalski oficirji.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Omejite prehlad. Ustavite kašelj.

Oba sta znamenja nevarnosti. Pri-tajeni boli z dalekosežnimi posledici-ma se lahko mnogokrat izognete, če dobite prava zdravila.

Severa's Cough Balsam

(Severov Balsam zoper kašelj) — od-pomre pri navadnem kašlju, po-miri bronhialna vnetja, po-pravi prebave, omogoča red in oja-sva dihanje. Cena 25c in 50c. — Sever's Cold and Grip Tablets (Severjevi Tableti zoper prehlad in gripe) ustavijo prehlad predno se razvija. Cena 50 centov. Po vseh lekarnah.

Ali ste dobili iztis Severjevega Almanaha za leto 1922? Dobite ga zastopj pri svojem lekarju ali pa direktno od

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

Knjige! = Knjige!

POUČNE KNJIGE

Angleško-slovenski slovar — Dr. Kern \$5.00
Slovensko angleški slovar 1.50
Slovensko-angleška slovnica 1.50
Nemški abecednik35
Nemško angleški tolmač60
Pravilo dostojnosti30
Slovensko-nemški slovar — (Janežič Bartol) 4.00
Angleščina brez otežja49
Vrtilica. Navodilo za čitanje fa-pisanja grščine v cirilici38
Dekletova. Spisal Anton B Jeguč (tiskopisništvo — Furja). Prak-tična knjiga za lahe gospo-dinje. (Trdo vezano) 1.20
Hitri računar. Priročne velikosti50
Praktični računar50
Knjiga o lepem vedenju Urbanm, (Trdo vezano) 1.00
Mladeničev, Ant. B. Jerič00
II. zvezek60
Navet' az k'ho in doma. Koristna knjiga za vsako hišo 1.00
Črnila na oliko. Dr. J. Dostojan Varina kuharica, za slabe in do-bre čase 1.00

RAZNE POVESTI IN ROMANI.

Jos. Jurčič, 4. zv.: Čret in sad. Hči mestnega soznika itd. 75
Jos. Jurčič, 5. zv.: Sosedov sin. Sin knetskega cesarja itd. 75
Jos. Jurčič, 6. zv.: Doktor Zober, roman. — Tugomer, tragedija Dve sliki — Ksaver Meško 40
Ksaver Meško, Ni vse zlato, kar se se svetli itd. 30
Fratija, povest iz irske junake do-be od svobodnim solncem, zgodovinska povest, 1. zv. 1.25
od svobodnim solncem, zgodovinska povest, 2. zv. 1.25
Povesti slovenskemu ljudstvu v poduk in zabavo, Kalan 35
Romarica, povest 60
Sisto a Sesto, povest iz Abruce 20
Žilke in povesti, Ksaver Meško Student naj be, — Naš vsakdanji kruh 35
Veselo povesti: Za močnem, — V pustiv je šla. — Pravda med bratoma 35
Vojumir ali poganstvo iz krat-povest 35
ster Zgaga 50
Doli z orojem 50
Knjige družbe sv. Mohorja
Duhovni boj (3&4 str.) 50
Mestja (1. zv.) 30
Mestja (2. zv.) 30
Podobe iz narave 30
Svetloba in senca 30
Zgodovina slov. naroda (5. zv.) 30
Zgodovina slov. naroda (6. zv.) 30
Mladim srcem (2. zv.) 30
Solisl K. Meško
Knjiga za lahkomisne ljudi.
Spisal I. Cankar 1.75
Pet tednov v zrakovlopu 2.00
Amerika & Amerikanci 5.00

JUDESKA KNJIZICA — POVESTI.

1. zv. Znamenje štirih. Povest o-ektivizma Sherlock Holmes 30
2. zv. Darovana. Zgodovinska po-povest iz dobe zvezanskih apo-stolov. 60
3. zv.: Jermak Zmagoval, povest. — Med Plazovi, tirolska povest. 40
4. zv. Mala življenja, povest 60
5. zv.: Zadnja kmečka vojaka, zgodovinska povest 75
6. zv. Goslarjev sin — Finžgar, povest 30

Z ZADNJO POŠILJATVIJO SMO DOBILI NASLED-NJE KNJIGE:

Stric Tomova Koča 60
Rinaldo Rinaldini 65
Sv. Nothurga 35
Pravilice za Mladino, S. Košutnik 25
Elizabeta 35
Veliki vsevedec 80
Gozdovnik, (2 zvezka) 1.00
Čvetina Borogradska 60
Sv. Genovefa 35

Opomba:
Naročilom je priložiti denar, bodisi v gotovini, money order ali poštne znanke po 1 ali 2 cenici. Če pošljete gotovino, rekomandirajte pismo. Ne naročate knjig, katerih ni v ce-niku. Knjige pošiljamo poštne preste.

7. zv.: Prihajšč. Zanimiva po-vest 60
9. zv.: Brencelj: Kako sem se jaz likal, 1. zvezek 1.00
10. zv.: Brencelj: Kako sem se jaz likal, 2. zvezek 1.00
11. zv.: Brencelj: Kako sem se jaz likal, 3. zvezek 1.00
14. zv.: Brencelj: Ljubljanske sil-ke. (Pobole ljubljanskega me-sta) 75
15. zv.: P. Colome: Juan Miseria. Povest iz španskega življenja 75
16. zv. Ne v Ameriki. Po resničnih dogodkih 75

FILMANE VE POVESTI.

9. zv.: Maron, kršanski deček iz Libanona 25
3. zv.: Marijina črta, povest iz kavkaških gor 25
4. zv.: Fraški Judek, povest, II. natis 25
5. zv.: Tri indijske povesti 40
9. zv.: Bralčini znanak. Zgodovinska povest iz Japonskega 30
10. zv.: Zvesti sin, povest iz vrede Akbarja Velikega 25
11. zv.: Rdeča in bela vrtnica, po-vest 30
12. zv.: Korajška brata. Črtica iz misijonov v Koreji 50
13. zv.: Eaj in magia, povest iz Amara 30
14. zv.: Frisega hronoskega gla-varja, povest iz zgodovine ka-nadske 30
15. zv.: Angelj sužnjev — Brazil-ska povest 25
16. zv.: Zlatokop, povest 30
17. zv.: Prvi zvez indijanci ali vojnja v Nikaragui 30
18. zv.: Preganjanje indijskih mi-sijonarjev 30
9. zv.: Mlada mernarja, povest 30

SPISI ZA MLADINO.

Bob za mladi zob, pesmitce 30
Dedek je pravil, povest 40

JOLITVENIKI.

Skrbi za čisto: v usnje vezano 1.80
v platno vezano 2.00
Rajski glasovi: v platno vezano 90
v kost vezano 1.70
v usnje vezano 1.80

ZENJEVIDI.

Zdravilnih držav 15
Zemljevid Slovenije 10
Zemljevid Evrope 30
Velika studentska mapa 2.50
Zemljevidi: New York, Illinois, Co-lorado, Kansas, Montana, Minne-sota, Wyoming in Alaska — vsaki po 25
Pennsylvania 50
West Virginia 40

RAZGLEDNICE.

Zahavne, različne, ducat 20
Newyorška, različne, ducat, 20
Panorama mesta New Yrk, 25 slik 20
Panorama mesta Celje, 21 pal-cev dolge 25c.

Slovenic Publishing Co.,
82 Cortlandt St.,
New York

Požigalec.

FRANCOŠKI DETEKTIVSKI ROMAN.

Spisal Emile Gaborian.

Za "Glas Naroda" prevel G. P.

(Nadaljevanje.)

Tretje poglavje.

S to malo fraze se je napravil gospod Galpin mojstrom položaja ter spravi zdravnik v podrejeno pozicijo, v kateri sta mu seveda delala družbo tudi pravnik in župan. Sedaj ni bil čas misliti na ničesar drugega kot na zločin, ki je bil izvršen in na sodnika, ki naj bi kaznoval povzročitelja tega zločina. Zaman pa je skušal postati strog in poln zaničevanja do človeških čustev, kar je že napravilo pravico tako malo priljubljeno pri tisočih in tisočih. Celo njegovo bitje je bilo namreč prepojeno z velikanskim zadovoljstvom.

— No, doktor, — je rekel, — ali imate kaj proti temu, da izprašam ter zaslišim vašega pacienta?

— Goto vo bi bilo boljše za njega, če bi ga pustili pri miru, — je zamrmral dr. Sejnbo. — Jaz sam sem mu tekom zadnje ure povzročil dosti bolečin. Takoj bom zopet pričel izrezavati majhne kose svinca, ki tiče v njegovem mesu. Če pa mora biti ...

— Mora biti, —

— Potem se podvzajate. Muzica bo takoj nastopila.

Gospod Dobizon ni mogel prikriti svojega vznemirjenja. Vzkliknil je:

— Galpin, Galpin!

Slednji pa ni posvečal temu nikake pozornosti. Vzel je iz žepa bilježnico in svinčnik, stopil k postelji bolnega moža, se sklonil k njemu ter ga vprašal:

— Ali ste dosti močni, grof, da odgovarjate na moja vprašanja?

— Goto vo.

— Potem vas prosim, da mi poveste vse, kar vam je znano o žalostnih dogodkih zadnje noči.

S pomočjo svoj žene in dr. Sejnboja se je grof vzravnaval na svojih blazinah ter pričel:

— Ono malo, kar vem, žalibog ne bo dosti pomagalo pravici, da zasledi krivca. Mogoče je bilo ob enajstih, kajti nisem si svest natančno niti ure, ko sem šel spat ter ravno ugasnil svojo svečo. Naenkrat pa je padla svetla luč na okno. Postal sem ves zmeden in presenečen. Bil sem v onem stanju zaspanosti, ki ni še spanec, a kaj blizu. Rekel sem si: — Kaj neki more to biti? Kljub temu pa nisem vstal. Predramil me je šele velik ropot, sličen onemu padajočega zidu. Tedaj pa sem skočil iz postelje ter si rekel: — Hiša je v plamenih! — Moj strah je še povečalo dejstvo, da se je nahajalo krog hiše nekako šestnajst tisoč svečnjev suhega lesa, katerega smo posekali in razklali preteklega leta. Napol obločen sem pohitel po stopnjicah navzdol. Priznavam, da sem bil tako zmuden, da sem komaj odprl zunanja vrata. Konečno pa se mi je vendar posrečilo odpreti jih. Komaj pa sem postavil svojo nogo na prag, ko sem začutil na svoj desni strani, malo pod bokom, ostro bolečino ter čul ob istem času, popolnoma blizu mene, strel.

Sodnik ga je prekinil s kretajo.

— Vaše ugotovilo, grof, je brez dvoma izvanredno jasno. Je pa ena točka, katero moramo na vsak način ugotoviti. Ali se je v resnici streljalo na vas v trenutku, ko ste se pokazali pri vratih?

— Da, gospod.

— Potem je moral biti morilec popolnoma blizu na straži. Moral je vedeti, da vas bo ogenj privabil ven. Čaka! je tam ter prežal na vas.

— To je bil moj utia ter je še vedno, — je izjavil grof.

Gospod Galpin se je obrnil proti Dobizonu.

— Potem, — mu je rekel, — je poskušen umor glavno dejstvo, s katerim se moramo pečati. Požar je le obteževalna okoliščina, sredstvo, katerega se je zločinec poslužil, da boljše in bolj gotovo izvrši svoj zločin.

Nato pa se je obrnil proti grofu ter rekel:

— Prosim, nadaljujte.

— Ko sem čutil, da sem ranjen, — je nadaljeval grof Klodijez, — je bil moj prvi nagon pohitei proti mestu, kjer je moral pasti strel. Nisem napravil še treh korakov, ko sem začutil isto bolečino tudi v ramenu in na tili. Ta druga rana je bila bolj resna kot prva. Izgubil sem zavest, pričelo se mi je vrteti v glavi in padel sem.

— Ali ste videli napadalec?

— Oprostite mi, gospod. V trenutku, ko sem padel, sem videl nekega moža, ki je pohitel izza kupa drv, preko dvorišča ter izginil na polju.

— Ali bi ga spoznali?

— Ne.

— Vi ste vendar videli kako je bil oblečen. Ali bi ne mogli dati tozadevnega opisa?

— Ne, tega ne morem. Zdelo se mi je kot da visi koprena pred mojimi očmi. Svignil je mimo mene kot senca.

Sodnik je komaj mogel prikriti svoje razočaranje.

— Pomirite se, — je rekel, — Mi ga bomo že našli. Sedaj pa nadaljujte, gospod.

Grof pa je zmajal z glavo.

— Ničesar več ne morem povedati, — je odgovoril. — Padel sem v nezvest in ko sem prišel zopet k zavesti, par ur pozneje, sem ležal tukaj na tej postaji.

Gospod Galpin si je zapisal odgovore z veliko natančnostjo. Ko je storil to, je zopet vprašal:

— Sedaj se moramo vrniti k podrobnostim napada ter jih natančno premetriti. Važno pa je izvedeti, kaj se je zgodilo potem, ko ste padli vi. Kdo bi nam mogel to povedati?

— Moja žena, gospod.

— Mislil sem si to. Grofica je brez dvoma vstala, ko ste se dvignili vi.

— Moja žena sploh še ni šla spat.

Sodnik se je naenkrat obrnil proti grofici. Na en sam pogled je zapazil, da ni bila njena obleka ona črna, ki je bila nenadoma prebujena iz spanja vsled požara v njeni hiši.

— Vidim, — je rekel sam proti sebi.

— Berta, — je nadaljeval grof, — najina najmlajša hčerka, ki leži na oni postelji tam, ima ošpice ter strašno trpi. Moja žena je sedela pri njej. Okna njene sobe pa se ozirajo na vrt, na nasprotni strani mesta, kjer je izbruhnil požar.

— Kako pa je grofica izvedela za vse to? — je vprašal sodnik.

Ne da bi čakala na bolj direktno vprašanje je stopila grofica naprej ter rekla:

— Kot vam je moj mož ravnokar povedal, sem sedela pri svoji

mali Berti. Bila sem precej izmučena, kajti tudi prejšnjo noč sem bila pokonci in ravno sem malo zakimala, ko me je nenaden šum prebudil. Ne vem, če sem v resnici čula kak šum, a v naslednjem trenutku sem čula strel. Zapustila sem sobo, bolj presenečena kot pa prestrašena. Gospod, požar pa je tako napredoval, da so bile glavne stopnjice razsvetljene kot podnevi. Šla sem navzdol z veliko naglico. Zunanja vrata so bila odprta. Šla sem ven. Tam, nekako pet ali šest jardov od mene, sem videla v luči plamena, telo mojega moža, ležečega na tleh. Stopila sem k njemu, a on me ni čul. Njegovo srce je prenehalo utripati. Mislila sem, da je mrtev. Vsa obupana sem pričela klicati na pomoč.

(Dalje prihodnjič.)

Trst, Gorica, Reka, Zader.

Štiri imena — štiri odtrgani cvetovi, ki jih je sovraštvo, zaničevanje resnice ter pravice odtrgalo od stebela, da jih pregazi in potepta...

Toda niso odtrgani ti cvetovi, le natrgani so, ki se zopet zarašajo in prirastejo...

Ne tožimo, da so izgubljeni za nas, ker s tem sramotimo sebe, ponižujemo njih same.

Oni so še vedno naši, kot so bili nekdaj, ko smo sanjali o veliki bodočnosti, saj so sanjali tudi oni.

Jesen, hladna in neprijetna je sen jih je odtrgala, toda pride solnce, pride pomlad, ko zaplujejo v steblo novi sokovi, ki se bodo vsesali tudi v namoljene cvetove, da jim dajo moči, da se zopet prirastejo in zrastejo...

In v nadi na solnce bodite pozdravljeni vi namoljeni cvetovi!

Ko smo sanjali in pričakovali dan svobode, ko smo se veselili velikega trenutka osvobodjenja in ujedinjenja, bali smo se za tebe, naš Trst...

Gledali in opazovali, kako se dvigaš, videli smo, kako raste v tebi naša moč, nazivali smo te ponosno največje slovensko mesto, ali videli smo vedno roko, ki se je stegovala proti tebi, toda tudi to nas ni motilo, ti si rasteš, okoli tebe se je pa sklepal trden, neprobojen obroč naših najboljših, najzvestejših, najsamozavestnejših!

Zgodilo se je, česar smo se bali. Z lačno in strasti drgetajoč kretajo se je stisnila roka in te odtrgala od našega telesa...

V tebi, Trst, je bila uteljena naša ljubezen do Jadrana, ti si nam odpiral pot v svet, v veliko bodočnost, ali naenkrat smo te izgubili, s teboj smo izgubili toliko in toliko njih, ki so se vedno borili za naš skupni ideal...

A danes živimo tam doli ob Jadrani naš Trst žalostno življenje...

Luke so prazne, ne zibljejo se na valovih Jadrana okazani velikani, zapirajo se skladišča...

Trst pada, umira, umira kot odtrgan cvet brez stebela... Toda ne umirajo oni, ki živijo tam, ne popuščajo obroč, ki se sklepa okoli sv. Justa, in to nam daje nado, da se v umiranju poraja novo življenje, da klijó v njem prve kali vstajenja...

Vemo, in težko prenašamo težko izgubo, toda, ko pride dan vstajanja, pride dan tvoje nove in velike bodočnosti.

Ne obupuj, Trst na Jadrani, ne glej tako srepo čez nepregledno morskoro ravan, ti, ponosni Devin, živi in upaj, kot upamo mi!

In tudi ti, najnežnejši cvet v venci naše nesreče, ti morje solnce, ti pokrajina opojne sreče, ti ležiš v mirnega dela...

Gorica, ali moremo verjeti, da si izgubljena? Nikdar nismo mislili tega, ker smo vedeli, da si naša.

Zakaj ni storila tvoja Soča, kar jo je prosil tvoj pesnik?

Gorica, ki si bila kup ruševin, nismo žalovali za teboj, ker smo vedeli, da boš naša, da te zopet dvignemo... Ali varali smo se, varali smo se, ko smo zaupali v pravico in resnico. In z Gorico Brda, Vipavske gore, ponosni Kras, vse izgubljeno. Tako velika rana, da jo komaj občutimo, ker preveč boli, preveč peče. Tako lepa, tiha, mirna in ponosna si bila, dvigala si se, krepila se in vsi smo ti pomagali, bila si pred zmago, pred svojo zmago, pred našo zmago... prišel je vihar, bila si v razvalinah, toda ne izgubljena; potem pa tako naenkrat tragičen konec...

Niti zamisliti si ne moremo, da te nimamo več, da nimamo tvojih Brd in Vipavskih gor, da nimamo tvoje silnega in skrivnostnega Krasa!

Kot sanje se nam zdi vse to, kot težke sanje, ki se prebudimo po njih in gledamo mesto v temno noč v prvo jutranje solnce... da tudi iz teh težkih sanj se prebudimo, ko se okopaš v solnce svoje

bode. Kot nismo nikdar verovali v tvojo nesrečo, tako trdno mislimo tudi danes, da si še vedno naša, kot si bila vedno, da te niti danes, ki si odvojena od nas, nismo izgubili, ker te ne moremo in ne smemo.

Nad nežno obalo vedne pomladi od Lovrane in Ike, Opatije in Voloskega pa do pristanišča Reke kraljuje star in resen čuvár grad Frankopanov. Kako lep simbol bodočnosti, ko čuva nad teboj obala modrega Kvarnera spomenik naše prošlosti. Strme stene se spuščajo od frankopanskega gradu proti Reki ter po teh pečinah in strminah zabobne nekdaj hudourniki...

Siroti, Reka, kako si se prevrila v svojih nadah! Zagospodoval je nad teboj blazen harlekin, ki se je hotel povspeti do svoje slave na tvoji propasti, na tvojih razvalinah. Bes, sovraštvo in strast sta gospodovali v tebi, zaprli so ti vsa pota, hoteli te zadušiti... Ko so videli, da so te dotirali na rob propada, ko so uničili vse, kar si imela, so te zapustili, kot zapuščeno pohotno svoje žrtev... ne dali so ti nagrado, dali so ti svobodo! V ti svobodi živi, ko so ti vzeli vse, ko so ti zaprli pota, ko so ti izvali sovražnike na vseh straneh, sprejela si svobodo, da propadeš v nji.

Toda ne, oni, ki so te vedno ljubili, ki te ljubijo še danes, oni te ne zapustijo, oni, ki jih je preganala mržnja in strast pobesnelih pretorijanov pijanega harlekina, se vračajo, oni prihajajo z polnimi rokami, oni prihajajo z ljubeznijo, ki ni prenehala tvoj takrat, ko je rosila njih kri tvoje ulice.

Bodi mirna, nežna kvarnerska obala, nad teboj čuva stari frankopanski grad, nepremagljivi spomenik naše preteklosti.

V temni noči je plula "Panonia" po zadržanskem kanalu, morje je molčalo, na desni se je raztezal črni Ugljan, a mi nismo gledali tja, saj on je naš, gledali smo tja proti vzhodu...

Kot čarobni grad se je dvignil iz morja skal in teme Zadar, naš zasluženi Zadar. Kot trn bolečine so ga zasadili v naše telo, da nas z njim obadajo, da ga pritiskajo v naše meso.

Kot pošastni grad se je dvigal Zadar iz valov, nikjer luči, vse kot v grobu... Ali naenkrat so se zablistele luči po mestu, tu ena, tam ena, zablistele in ugasle, da to so bili pozdravi onih, ki živijo tam, ki nas pozdravljajo na ta način, ker drugače ne smejo, ki nas opominjajo, da jih ne pozabimo. Vselej, kadar potujejo v noči naši parniki mimo Zadra, ponavljajo se isti prizori, vselej čakajo triptično po noč, da v rano jutro, da nas pozdravijo, da nas opominjajo.

Sovražili smo te nekdaj, potujeni Zadar, kajti iz tvojih zidov je prihajalo sovraštvo, v tebi so gospodovali prijatelji, ki so nas hoteli ubiti, toda toliko bolj te ljubimo danes, ko vidimo tvojo žalostno usodo, ko samuješ in čakaš na sinjem morju. Obžalujemo, da smo te sovražili, ker ti nisi bil kriv, bili so krivi oni, ki so gospodarili v tebi, ki so te odtrgali od nas...

S teboj nam je hotel sovražnik zabosti rano v srce, s teboj si je hotel dalje tudi zagotoviti prvi korak, ko stopi na naša tla, ali trn mora iz rane, odvaliti se bo kamen, kamor namerava stopiti noga, in takrat te bomo ljubili, kot smo te nekdaj sovražili, ker vemo, da si naš, kot je naše morje, ki ti v nočeh poje pesem upanja, naš, kot so naše ponosne gore, ki se dvigajo za teboj, znak naše moči in neomajanosti!

Veruj, Zadar-grad, v naše morje, v naše gore, veruj v te simbole in rosen boš tudi ti!

Trn mora iz mesa, ako tudi boli, a v zdravem telesu ne sme ostati!

V. F. J.

ADVERTISEMENTS.

ZAKAJ TRPETA?

Revmatizem, nevralgije in bolečine v mišicah so hitro odpravljene s primerno uporabo

PAIN-EXPELLERJA

Tvorniška znamka reg. v pat. ur. Zdr. dr. Glejte, da dobite pristnega — slavnega že več kot 50 let.

Zahtevajte SIDRO tvorniške znamke.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA" NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH

Zastopniki "Glas Naroda"

kateri so pooblašeni pobirati naročnine za dnevnik "Glas Naroda". Vsa zastopnika izda potrdilo na svoto, katero je prejel in jih rojakom priložiti.

Naročnina za "Glas Naroda" je:

Za celo leto \$6.00; za pol leta \$3.00; za tri mesece \$2.00; za šest mesecev \$1.50.

San Francisco, Cal.: Jacob Lovlin.

Denver, Colo.: Frank Škrlanc.

Pueblo, Colo.: Peter Collig, John Gern, Frank Janes in A. Kočvar.

Vallejo, Colo.: Linda Costello.

Somers, Colo.: Math. Kern.

Indianapolis, Ind.: Alois Rudman.

Clinton, Ind.: Lambert Bolshar.

Aurora, Ill.: J. Verbič, 635 Aurora Avenue.

Chicago, Ill.: Joseph Bostić, Joseph Blah in Joseph Beršič.

Joliet, Ill.: Frank Barabich, Frank Laurin in John Zalest.

Mascoutah, Ill.: Frank Augustin.

La Salle, Ill.: Matija Lomp.

North Chicago, Ill.: Anton Kobal in Math. Ogrin.

South Chicago, Ill.: Frank Čerča.

Springfield, Ill.: Matija Barborič.

Waukegan, Ill.: Frank Petkovski.

Franklin, Kans. in okolice: Frank Leskovic.

Frontenac, Kansas: Rok Firm.

King, Kansas: Mike Pencil.

Kittling, Md.: Frank Vodopivec.

Chisholm, Minn.: Frank Gović.

Calumet, Mich.: M. F. Kober in Pavel Schalta.

Eveloth, Minn.: Louis Gović.

Gilbert, Minn.: L. Vesel.

Hibbing, Minn.: Ivan Gović.

Virginia, Minn.: Frank Gović.

Ely, Minn.: Frank Gović in Joseph J. Posha.

St. Louis, Mo.: Mike Grabrian.

East Helena, Mont.: Frank Hrelca.

Great Falls, Mont.: Math. Urih.

Klein, Montana: Gregor Zoben.

Gowanda, N. Y.: Karl Sternik.

Little Falls, N. Y.: Frank Mania.

Barberton, Ohio: A. Okoliš, F. Pejo in Albin Poljanec.

Collinswood, Ohio: Math. Slapnik.

Cleveland, Ohio: Frank Sakser, Charles Karling in Jakob Romik.

Lorain, Ohio: Louis Balant, J. Kumb in W. Ostank.

Niles, Ohio: Frank Kogovšek.

Youngstown, Ohio: Anton Kihal.

Oregon City, Oregon: M. Justin.

Ambridge, Pa.: Frank Jakša.

Scranton, Pa.: Louis Erihar.

Brighton, Pa.: Anton Ipavec.

Bardonia, Pa.: John Demšar.

Cosmopolis, Pa.: Ivan Pajk in Vid Novak.

Claridge, Pa.: Anton Jazina in Anton Kogovšek.

Union, Pa.: Anton Oshaben.

Export, Pa.: Louis Supan.

Forest City, Pa.: Mat. Kamin.

Farrell, Pa.: Jerry Okora.

Imperial, Pa.: Valentino Petrosel.

Greenburg, Pa.: Frank Novak.

Irwin, Pa.: Mike Pavlič.

Jacksonville, Pa.: John Polanc.

Lansdale, Pa.: Anton Opatič.

KRETANJE PARNIKOV

Kedaj približno odplujejo iz New Yorka.

ITALIA	10 jan.	—	Trst	FRANCE	16 febr.	—	Havre
MONGOLIA	12 jan.	—	amburk	ADRIATIC	18 febr.	—	Genoa
G. WASHINGTON	17 jan.	—	Bremen	OLYMPIC	18 febr.	—	Cherbourg
ROCHAMBEAU	17 jan.	—	Havre	N. AMSTERDAM	18 febr.	—	Boulogne
PARIS	18 jan.	—	Havre	PARIS	21 febr.	—	Havre
ORDUNA	21 jan.	—	Hamburg	AQUITANIA	23 febr.	—	Cherbourg
SAXONIA	21 jan.	—	Hamburg	MONGOLIA	23 febr.	—	Hamburg
ARABIC	21 jan.	—	Genoa	KROONLAND	23 febr.	—	Boulogne
KROONLAND	21 jan.	—	Cherbourg	MINNEKAHA	25 febr.	—	Cherbourg
NOORDAM	21 jan.	—	Boulogne	NOORDAM	25 febr.	—	Cherbourg
PRES. WILSON	24 jan.	—	Trst	ARABIC	4 marca	—	Genoa
A. LORRAINE	29 jan.	—	Havre	ZEELAND	4 marca	—	Cherbourg
CARONIA	29 jan.	—	Reka	LA LORRAINE	4 marca	—	Havre
ZEELAND	29 jan.	—	Cherbourg	LA SAVOIE	11 marca	—	Havre
FINLAND	4 febr.	—	Cherbourg	FINLAND	11 marca	—	Cherbourg
LA TOURAINE	4 febr.	—	Havre	RYNDAM	11 marca	—	Boulogne
RYNDAM	4 febr.	—	Boulogne	PAPIS	15 marca	—	Havre
AQUITANIA	7 febr.	—	Cherbourg	LA SAVOIE	18 marca	—	Cherbourg
LAPLAND	11 febr.	—	Cherbourg	N. AMSTERDAM	25 marca	—	Boulogne
LA SAVOIE	11 febr.	—	Havre	FRANCE	25 marca	—	Havre
CARMANIA	11 febr.	—	Reka				

ADVERTISEMENTS.

GOSULICH ČRTA